

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ราชอิริราช ตอน กำเนิดมะกะโท

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

คือ การหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านว่าเรื่องนั้น ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้างแก่ผู้อ่านแล้ว จึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน การหาข้อคิดจากการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น นิทาน โดยอ่านจนจบ เรื่องแล้วจับใจความสำคัญหรือประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

วิธีการอ่านสรุปความรู้

๑. อ่านรอบแรกดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านอีกครั้งดูรายละเอียดของเนื้อหา
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น
๔. ให้สรุปใจความสำคัญเพียงใจความเดียวของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวยโดยใช้สำนวนของตนเอง
๕. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้งเพื่อพิจารณาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม

หลักการสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่าน

๑. อ่านเนื้อเรื่องที่สรุปความรู้โดยให้ความสำคัญกับชื่อเรื่อง ควรใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ผลเป็นอย่างไร หลังจากที่ย่านจบแล้ว
๒. หาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. นำใจความสำคัญที่ได้มาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องกัน โดยควรรักษาเนื้อความเดิมของแต่ละย่อหน้าไว้ แต่อาศัยการใช้คำเชื่อมเพื่อความสละสลวย และต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
๔. อ่านทบทวนและแก้ไขหากพบว่าเนื้อความยังไม่มี ความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน หากพบใจความซ้ำซ้อน ควรตัดออก
๕. การสรุปความรู้สามารถนำเสนอได้ทั้งในรูปแบบของการเขียนและการพูด

ตัวอย่างการสรุปความ เรื่อง ลอดอ้วน (ได้) โดยไม่พึ่งยา ยุคปัจจุบัน

มีผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ยาลดความอ้วน ที่โฆษณาเกินจริง ว่ากินแล้วทำให้หุ่นดี น้ำหนักลดซึ่งทำให้ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามมา ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้ว การลดน้ำหนักเพื่อแก้ปัญหาโรคอ้วนที่ดีที่สุด ควรเน้นวิธีการทางธรรมชาติซึ่งเป็น วิธีที่เหมาะสมกับทุกคน คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินด้วยการควบคุมปริมาณและชนิดของอาหาร ควบคู่กับการออกกำลังกาย

(ที่มา: นิตยสารกุลสตรีฉบับที่ ๑๑๑๘ ปีที่ ๔๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร : ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม

ทำอะไร : ยาลดความอ้วน

เมื่อไร : ยุคปัจจุบัน

อย่างไร : โฆษณาเกินจริง

ผลเป็นอย่างไร : ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ

สรุปความได้ดังนี้ ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมยาลดความอ้วน ในยุคปัจจุบันได้โฆษณาเกินจริง ทำให้ประชาชนบางคน หลงเชื่อแบบผิด ๆ

ตัวอย่าง การวิเคราะห์คุณค่าจากเรื่อง ราชาริราช ตอน กำเนิดมะกะโท

๑. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

เรื่อง ราชาริราช ตอนกำเนิดมะกะโท มีความโดดเด่นในด้านวรรณศิลป์ ดังนี้

๑. การใช้คำมาบรรยายเล่าเรื่องทำให้เห็นจินตภาพ ดังที่ว่า

“เมื่อขึ้นไปถึงยอดเขานั้นมิใช่ฤดูฝน ก็บังเกิดเป็นพายุใหญ่แล้วฝนตกฟ้าร้อง อสนีผ่าลงมาถูกคาน”

ซึ่งข้อความดังกล่าวทำให้ผู้อ่านได้จินตนาการถึงเหตุการณ์ดังกล่าว และทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

๒. การแทรกคำศัพท์น่ารู้ควรค่าแก่การศึกษาเรียนรู้เข้าไปในเนื้อเรื่อง เช่นคำว่า “บูรพาทิศ, อรุณ, วิมาน, ปราสาทราชมนเทียร, มหัทศจรย, นิमित, สักการบูชา, อสนี” เป็นต้น

๓. การใช้ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนาในการเล่าเรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องสนุกสนานและน่าติดตาม ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน และเข้าใจเรื่องได้ดี

๔. การใช้คำภาษาของชนชาติมอญมาเล่าเรื่องและใช้เป็นชื่อของตัวละคร เช่น

ชื่อตัวละครได้แก่ มะกะโท มะปะนาย มักกะตา

ชื่อสถานที่ได้แก่ ภูเขาปะเตวะ เมืองเมาะตะมะ ตำบลบ้านมะเตวะ

คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ

เรื่อง ราชาริราช ตอนกำเนิดมะกะโท ให้คุณค่าด้านเนื้อหาสาระ ดังนี้

๑. ได้รู้ประวัติศาสตร์ของชนชาติมอญ มีศูนย์กลางอำนาจการปกครองอยู่ที่เมืองเมะตะมะในสมัยนั้น
๒. ได้รู้เกี่ยวกับการเลือกเมล็ดพันธุ์ผักกาดและการเพาะปลูกผักกาดเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ออกมา
๓. ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน ดำเนินเรื่องได้น่าสนใจ และให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตจริงได้

คุณค่าด้านสังคม

เรื่อง ราชอิรราช ตอนกำเนิดมะกะโท ให้คุณค่าด้านสังคม ดังนี้

๑. สะท้อนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชนชาติมอญ และยังทราบถึงวัฒนธรรมของชาวมอญ
๒. ทำให้มองเห็นระบบศักดินา ชนชั้นในสมัยนั้นว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง เช่น ชนชั้นปกครองมักมีความสะดวกสบาย มีอำนาจ มีเงินทอง ส่วนชนชั้นถูกปกครอง(หรือชาวบ้าน) จะลำบากยากจน

การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน ซื่อสัตย์ต่อผู้มีพระคุณ มีความอุตสาหะในการทำงาน แก้ปัญหาด้วยสติปัญญา